

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **A. G.**, zastoupená Mgr. Lucií Červenkovou, advokátkou se sídlem Výhledová 548/3, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2023, č. j. OAM-268/ZA-ZA10-P15-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2024, č. j. 19 Az 27/2023-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Ve věci jde o posouzení, zda byly dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany občance Ruské federace, která se obává návratu do této země s ohledem na některé její projevy vyjadřující názor na tamní režim.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím nevyhověl žádosti žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) ze dne 8. 3. 2022 a neudělil jí mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, ani národní humanitární azyl podle § 14 tohoto zákona. Stěžovatelka podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji napadeným rozsudkem zamítl.

[3] Městský soud neshledal pochybení v tom, že žalovaný posuzoval důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu jen ve vztahu k Ruské federaci jako zemi původu. Stěžovatelka sice tvrdila, že má současně občanství Ukrajiny, z jí předložených dokladů nicméně vyplynulo, že podmínkou jeho platnosti bylo vzdání se občanství Ruské federace, což stěžovatelka neučinila. Stěžovatelka nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny. Kromě toho, že se na konci roku 2011 a začátku roku 2012 zúčastnila jako prostá účastnice dvou mítinků v centru Moskvy, se v Ruské federaci politicky neangažovala. Důvodem jejího odchodu bylo její přání žít na Ukrajině, nikoli problémy s režimem. Nelze

dovodit, že by účast na dvou demonstracích před více než deseti lety, které byly pro stěžovatelku zcela bez následků, měla být nyní azylově relevantní. Nebezpečí pro stěžovatelku nelze dovozovat ani z toho, že na sociálních sítích zveřejnila celkem 3 příspěvky týkající se válečného konfliktu na Ukrajině. Učinila tak formou tzv. *stories*, které po nějaké době zmizí, a tyto příspěvky by si vzhledem k jejich obsahu ani jinak nebylo možné se stěžovatelkou spojit.

[4] Zjištění městského soudu vycházela také z informace odboru azylové a migrační politiky žalovaného s názvem *Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí* ze dne 31. 10. 2022. Obsah této informace nelze vyvrátit obecným tvrzením, že nemůže být ověřen, ani odkazem na ojedinělé zprávy převzaté z doslechu ze sociálních sítí. Z uvedené informace vyplývá, že u osob vracejících se do Ruské federace po dlouhodobém pobytu ze zahraničí nejsou prováděny systematické výsledky. U zvláštních profilů, např. aktivisté, novináři, blogeri, se takové případy sice objevily, stěžovatelka však do žádné z těchto skupin veřejně aktivních osob nepatří. I když zastává určité názory proti ruskému režimu, dosud nevzbudila u tamních potenciálních původců pronásledování nežádoucí pozornost, která by mohla vést k aktům pronásledování z jejich strany po jejím návratu. Není přiměřeně pravděpodobné, že stěžovatelka bude ve vlasti pronásledována kvůli svému dočasnému pobytu mimo Ruskou federaci a minimální aktivitě na sociálních sítích.

[5] Městský soud nepřisvědčil tvrzení stěžovatelky, že si žalovaný neopatřil dostatek podkladů, které by odpovídaly jejím námitkám. Žalovaný se adekvátně vypořádal s namítanou obecnou nepříznivou situací v Ruské federaci z hlediska lidských práv. V řízení o udělení mezinárodní ochrany není rozhodováno o tom, zda stát, ze kterého žadatel pochází, je schopen plnohodnotně a zcela bezezbytku zajistit ochranu jednotlivců proti jednání odporujícím zákonům dané země, ale zda žadatel splňuje předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[6] Stěžovatelka napadá rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), navrhuje jej zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Napadený rozsudek považuje za nepřezkoumatelný z důvodu chybně provedeného dokazování a nedostatku logických vazeb mezi některými provedenými důkazy a učiněnými závěry. Stěžovatelka tvrdí, že městský soud i žalovaný při posouzení její žádosti odmítli v rozporu se zákonem o azylu zohlednit její vztah k Ukrajině a nevypořádali se s podklady k žádosti o mezinárodní ochranu prokazujícími získání ukrajinského občanství.

[7] Jednou ze skutečností, jimiž stěžovatelka odůvodňovala žádost o mezinárodní ochranu, byly obavy, že jí po návratu do domovské země hrozí nebezpečí vážné újmy v důsledku aktuálního konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou a jejího dlouhodobého pobytu v zahraničí. Stěžovatelka je podle svých tvrzení občankou Ukrajiny nebo alespoň žadatelkou o takové občanství, a současně má pobyt na území České republiky. V obou případech jde o státy, které jsou Ruskou federací vnímány jako nepřátelské. Zároveň zastává politické názory neslučitelné s režimem Ruské federace. Svou politickou aktivitu

pokračování

projevovala ještě na území Ruské federace účastí na mítincích A. N., pozdějšími příspěvky na sociálních sítích a žádostí o ukrajinské občanství. To vše jsou důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[8] Obavy stěžovatelky nevyvrací toliko obecný odkaz na informaci odboru azylové a migrační politiky žalované ze dne 31. 10. 2022 pojednávající o situaci navrátilců. Pro bezpečnostní složky Ruské federace bude stěžovatelka nepochybně (i bez jiné aktivity) osobou zájmovou, resp. nepřátelskou, se všemi následky. Městský soud se nevyrovnal se žalobní námitkou, že při zkoumání možnosti budoucího pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti nežádoucího důsledku návratu do země původu. Stěžovatelka poukazuje na příléhavé odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“ nebo „kasační soud“) ze dne 26. 10. 2022, č. j. 4 Azs 214/2022-41, které odkazuje na bezprecedentní situaci po vpádu vojsk Ruské federace na území Ukrajiny, a to ve smyslu naplnění mezinárodněprávní zásady *non-refoulement*. Tu měl městský soud respektovat z úřední povinnosti dokonce i nad rámec žalobních bodů.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost kasační stížnosti a v podrobnostech odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí i napadeného rozsudku, jakož i na obsah správního spisu. Uplatněné námitky nejsou schopny zpochybnit správnost a zákonnost napadeného rozsudku. Kasační stížnost by měla být odmítnuta pro nepřijatelnost, případně zamítnuta.

III. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána oprávněnou navrhovatelkou, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem.

[11] Kasační stížnost je však nepřijatelná.

[12] Vzhledem k tomu, že o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), se kasační soud zabýval přijatelností kasační stížnosti. Kasační stížnost, která „*svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele*“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy kasační soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

[13] Námitky stěžovatelky směřují vůči posouzení důvodnosti její žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jde-li o důvod azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Podle tohoto

ustanovení „[a]zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště“.

[14] Jak je zřejmé již ze znění tohoto ustanovení, žalovaný správně posuzoval důvody pro udělení mezinárodní ochrany jen ve vztahu k Ruské federaci, jíž je stěžovatelka občankou. Nebylo zjištěno, že stěžovatelka má občanství Ukrajiny. Z dokladů předložených stěžovatelkou vyplývá, že platnost občanství Ukrajiny, které jí bylo uděleno, byla podmíněna vzdáním se občanství Ruské federace ve stanovené době. Stěžovatelka se však rozhodla si občanství Ruské federace ponechat, což ani sama nerozporuje.

[15] Pro závěr o tom, zda stěžovatelce po návratu do Ruské federace hrozí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, se uplatní důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti nežádoucího důsledku návratu do země původu. Tato přiměřená pravděpodobnost „je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane [...], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným“ (rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, srov. též např. rozsudky NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 23. 8. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018-50, č. 3801/2018 Sb. NSS).

[16] Z napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného vyplývá, že městský soud i žalovaný rozhodli v souladu s výše uvedenými judikaturními východisky a odůvodněnost strachu stěžovatelky z pronásledování posuzovali právě z hlediska, zda u ní existuje přiměřená pravděpodobnost takového následku. Nejvyšší správní soud přisvědčil jejich závěru, že pobyt stěžovatelky na území Ukrajiny a České republiky, ani některé projevy na sociálních sítích, které se po určité době smazaly a ani jinak u nich nebyl dán důvod je spojit s stěžovatelkou, strach z pronásledování neopodstatňují. Stejný závěr platí pro její účast na dvou demonstracích v Moskvě v letech 2011 a 2012, z nichž pro ni tehdy ani poté nevyplynuly žádné následky [k tomu lze odkázat na právní názor, že „[o]jedinělý krok směřující k uplatňování politických práv (v daném případě jedna tvrzená účast na demonstraci) nelze považovat za natolik intenzivní postoj, který by bylo možno považovat za uplatnění zákonného důvodu pro udělení azylu spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod“ (rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2006, č. j. 3 Azs 442/2004-61, obdobně též např. rozsudky NSS ze dne 20. 4. 2004, č. j. 3 Azs 64/2004-58, č. 642/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 27. 3. 2014, č. j. 7 Azs 35/2014-29)]. Stěžovatelka nebyla v Ruské federaci ani v České republice politicky aktivní a nepatří do žádné skupiny, u níž by po návratu do Ruské federace bylo možné předpokládat zvýšený zájem bezpečnostních složek. Městský soud i žalovaný vyšli také z informace odboru azylové a migrační politiky žalované – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 31. 10. 2022, podle níž se většina osob, které v 1. nebo 2. čtvrtletí 2022 odcestovaly z Ruské federace, vrátila zpět bez problémů (zjištění obsažená v této informaci shledal Nejvyšší správní soud použitelnými např. v usnesení ze dne 14. 2. 2024, č. j. 7 Azs 274/2023-44,

pokračování

odst. [11]). Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí žádné skutečnosti, které by tyto závěry zpochybňovaly.

[17] Stěžovatelka dále odkazuje na rozsudek č. j. 4 Azs 214/2022-41, v němž Nejvyšší správní soud shledal ve věci, v níž šlo o neudělení mezinárodní ochrany občanům Ruské federace, důvody k prolomení § 75 odst. 1 a § 109 odst. 5 s. ř. s. kvůli zásadě *non-refoulement*. Učinil tak s ohledem na bezprecedentní situaci po vpádu vojsk Ruské federace na území Ukrajiny, jakož i skutečnost, že tehdejší stěžovatelé se po delší dobu zdržovali v České republice, která je Ruskou federací vnímána jako nepřátelská země, avšak v kontextu jiných skutkových okolností, kdy tato bezprecedentní situace nemohla být zohledněna v řízení o žádostech tehdejších stěžovatelů o mezinárodní ochranu. V nyní posuzované věci se s těmito skutečnostmi vypořádal jak žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí, tak městský soud v napadeném rozsudku. Žádost stěžovatelky byla totiž podána až po dni 24. 2. 2022, tedy až po zahájení uvedené invaze.

[18] Pro posouzení přijatelnosti kasační stížnosti je rozhodné, že v posuzované věci nevystává žádná právní otázka, která by nebyla v dosavadní judikatuře řešena, nebo by byla řešena rozdílně, případně by do budoucna vyžadovala odlišné právní posouzení. V samotném posouzení věci městským soudem neshledal Nejvyšší správní soud žádné, natožpak zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla a nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2024

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu